

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська
конференція здобувачів вищої освіти і молодих
учених**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

*Кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик*

Співорганізатори:

Південно-Українське відділення
Соціологічної асоціації України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Міжнародний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська конференція здобувачів
вищої освіти і молодих учених
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ»
(17-19 листопада 2025 року)**

Одеса, 2025

УДК 001.895:005.8(082)
ББК 60я431

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
протокол № 7 від 09 грудня 2025 року*

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.

Рецензенти:

кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії, історії та політології
Національного університету «Одеська політехніка» *Наталія РИБКА*

кандидатка політичних наук, доцентка, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Міжнародного університету *Юлія МЕЛЬНИК*

У Збірнику матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Південноукраїнські наукові студії» представлено напрацювання учасників із різних регіонів України, об'єднаних спільною метою – осмислення сучасних наукових викликів та пошук інноваційних рішень у міждисциплінарному просторі. Конференція організована Державним закладом «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за участю кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, у співпраці з Південно-Українським відділенням Соціологічної асоціації України та провідними університетами країни – ЗВО-партнерами.

Матеріали збірника охоплюють широке коло тем, що відповідають актуальним потребам сучасного суспільства й науки. Серед них: трансформації українського соціуму, культурні та історичні процеси в контексті суспільно-політичних змін, філологічні студії в умовах цифровізації, розвиток креативних індустрій, філософія бізнесу та етичні виміри інновацій, екологічна філософія й концепції сталого розвитку, сучасні підходи до філософії здоров'я, інновації в освіті, проблеми політики та суспільного розвитку, а також виклики, пов'язані з критичним мисленням і логічною культурою XXI століття.

Збірник відображає високий рівень наукових досліджень молодих учених, сприяє розвитку міжвузівської наукової співпраці та формує простір для конструктивного діалогу між представниками різних освітніх і наукових галузей. Матеріали конференції можуть бути корисними для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, а також фахівців, що працюють у сфері соціальних, гуманітарних та освітніх наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», 2025

© Авторів матеріалів, 2025

Самсоннікова Олександра ЛЮДИНА, ІНДИВІД, ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ, ОСОБИСТІСТЬ.....	154
Онофрейчук Діана ЧИ МАЄ ІСТОРІЯ СЕНС?	155

***СЕКЦІЯ № 3. ФІЛОЛОГІЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ: МОВА, ЛІТЕРАТУРА, КОМУНІКАЦІЇ***

Афанасьєв Олександр НАРАТИВНЕ БАЧЕННЯ РЕАЛЬНОСТІ.....	158
Кулешір Марія НІКОЛИ НЕ ПІЗНО: МОТИВАЦІЙНИЙ ДИСКУРС У ПОВІСТІ Г.ПРАЙОР «ТУДИ, ДЕ ПІНГВІНИ».....	161
Фернос Юлія СОІЛ ЯК ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ.....	164
Федорова Вероніка ЕФЕКТИВНІСТЬ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	167
Образцова Софія ФУНКЦІЙНИЙ АСПЕКТ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	170
Маргарид Дарина ПУБЛІЧНЕ МОВЛЕННЯ ЯК ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЖУРНАЛІСТА.....	173
Калініна Аліса МОВЛЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	175

3. Литвинчук О.В., Муляр В.І. Філософія: навч. посібник. Житомир: Житомирська політехніка, 2021. 403 с.
4. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.

РОБУ ЛІЯ

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 1-го року
навчання факультету іноземних мов

Науковий керівник: **АТАМАНЮК ЗОЯ**, докторка філософських наук,
професорка кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик

*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

ПРОБЛЕМА ПОХОДЖЕННЯ ТА МІСЦЯ ЛЮДИНИ У СВІТІ

Проблема походження людини є однією з центральних у філософії, тому що визначає, ким є людина і якою є її роль у світі. Розуміння походження формує ставлення до свободи, моралі, відповідальності та сенсу життя. Це питання має міждисциплінарний характер і потребує поєднання наукового та філософського підходів. Саме тому дослідження цієї проблеми залишається актуальним і сьогодні.

Походження людини не можна пояснити однією наукою, адже воно охоплює біологічний, соціальний і духовний виміри. Біологія вивчає тваринне походження, філософія – сенс і сутність, а релігія – духовний вимір. Усі ці підходи описують різні сторони однієї проблеми. Саме тому виникло кілька концепцій, які по-своєму пояснюють появу і природу людини.

Існує шість поширених версій: інопланетна, антропний принцип, версія «фатальної помилки», еволюційна теорія, трудова теорія та креаціонізм. Кожна з них намагається відповісти на питання про механізм виникнення людини та причини її унікальності. Далі я послідовно розкрию зміст кожної версії, щоб показати, які аспекти людської природи вони пояснюють, а які залишають відкритими.

Інопланетна гіпотеза припускає, що життя було занесене на Землю з космосу або створене розвиненою цивілізацією. Ця концепція привертає увагу, бо пояснює нетиповість людського інтелекту в природі. Проте вона не дає відповідей на фундаментальне питання: де тоді виникли ті, хто створив або переніс людину? Тому ця версія радше переносить проблему, ніж розв'язує її.

Антропний принцип стверджує, що властивості Всесвіту «налаштовані» так, щоб у ньому могла з'явитися людина. Фізичні константи, структура

матерії та умови планети роблять життя не випадковим, а закономірним результатом космічного процесу. Проте антропний принцип не пояснює, чому саме людина стала носієм свідомості, культури й моралі. Він відповідає на питання «чому можливе життя», але не «чому саме людське».

Еволюційна теорія пояснює людину як результат природного добору і довготривалого розвитку живих організмів. Археологічні знахідки та генетичні дослідження підтверджують спорідненість людини з приматами. Проте еволюція пояснює лише біологічні зміни, але не походження свідомості, мови, культури та моральності. Людська унікальність виходить за межі строго біологічної моделі. Ця версія розглядає людину як результат збою або аномалії в розвитку природи. Її аргументом є те, що людина має слабе тіло, багато хвороб і нестійку психіку. Однак цей підхід ігнорує найважливіші особливості людини – раціональність, творчість, моральність і здатність до прогресу. Тому концепція «фатальної помилки» не може бути повноцінною основою для пояснення походження людини. Трудова теорія стверджує, що людина сформувалася завдяки праці, виготовленню знарядь і колективній діяльності. Праця сприяла розвитку мозку, мовлення та соціальної взаємодії. Проте вона не пояснює походження духовності, релігії, абстрактного мислення і моральних норм. Тому трудова версія є лише частковим поясненням. Креаціоністська концепція трактує людину як творіння вищої сили, що пояснює наявність розуму, моральності та свободи волі. Вона дає відповідь на питання про сенс життя та духовну природу людини. Однак креаціонізм не має наукових доказів і не узгоджується з даними біології та археології. Це робить його світоглядною, а не науковою моделлю.

Кожна концепція пояснює лише окремий аспект людського походження: біологічний, космічний, соціальний або духовний. Жодна не охоплює людину цілісно. Тому сучасна філософія прагне синтезувати наукові та гуманітарні підходи, щоб отримати більш повне розуміння людської природи. Це дозволяє перейти від суперечок між моделями до їх гармонійного поєднання. Біологічно людина належить до тваринного світу, підпорядковується законам еволюції та потребує природних умов для існування. Організм людини пов'язаний із середовищем і реагує на його зміни. Але біологічна природа не вичерпує сутності людини, адже вона здатна виходити за межі природних інстинктів. Це підводить до соціального виміру людського буття.

Людина створює культуру – мову, знання, мораль, мистецтво, техніку. Саме культура робить її істотою, яка здатна змінювати світ і будувати власну історію. Через працю, спілкування і творчість людина формує нову реальність, яка не існує в природі. Це підкреслює її принципову відмінність від усіх інших живих істот. Свідомість, саморефлексія, свобода волі та моральна відповідальність становлять духовний вимір людини. Вона здатна ставити питання про сенс життя, добро і зло, власне місце у Всесвіті. Саме духовність

робить людину унікальною і піднімає її над біологічною природою. У цьому проявляється її особливе місце в світі.

Проблема походження людини має багатовимірний характер і не може бути пояснена однією теорією. Людина поєднує в собі біологічне, соціальне та духовне начала, що робить її складною і унікальною істотою. Розуміння цього дозволяє оцінити її відповідальність за світ, у якому вона живе, та усвідомити власне призначення. Саме тому дослідження походження людини залишається одним із ключових питань філософії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бичко І.В. Філософія: Підручник для студ. вищих закладів освіти. Київ : Либідь, 2019. 648с.
2. Кириченко, В. В. Особистість у сучасному інформаційному суспільстві. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 244 с.
3. Кремень, В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Київ : Знання, 2018. 523 с.

САМСОННІКОВА ОЛЕКСАНДРА

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 1-го року
навчання факультету іноземних мов

Науковий керівник: **АТАМАНЮК ЗОЯ**, докторка філософських наук,
професорка кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик

*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

ЛЮДИНА, ІНДИВІД, ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ, ОСОБИСТІСТЬ

Відомий поет Евріпід казав: «Найдивніше з див – людина». І справді, людина – унікальна істота, створена природою, суспільством і власною діяльністю. З давніх-давен філософи намагалися зрозуміти її сутність і сенс життя. Сократ заклав основи філософії людини, а сучасна наука бачить її як продукт еволюції.

Людина відрізняється від тварин свідомістю, мовою, моральними принципами та здатністю до творчості. Її розвиток – не лише біологічний, а й культурний та духовний. Хоч історія появи людини лишається загадкою, сучасна наука окреслює загальні тенденції її розвитку. Філософи виділяють різні типи осіб: рядові, історичні та видатні. Кожна особа живе у конкретному середовищі, і її творчість залежить від соціальних, економічних, культурних і психологічних факторів. Творчість неможлива без свободи волі – саме свобода дозволяє відкривати нове і створювати оригінальне.

Наукове видання

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.